

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ประวัติตำบลนาเกษม

ตำบลนาเกษม จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๒๒ มีประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านพอสังเขป ดังนี้ ตำบลนาเกษม เดิมชื่อบ้านกันตวัน แยกออกมาจากตำบลแก้ง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๒ ประชาชนส่วนใหญ่เดิมอพยพมาจากจังหวัดศรีสะเกษ โดยเข้ามาจับจองบุกเบิกที่ทำกิน ตั้งบ้านเรือนเป็นกระจุก ตามเครือข่ายดินนาอันกว้างไกลกับเส้นทางคมนาคม ภาษาและประเพณีดั้งเดิมเป็นลักษณะไทยอีสาน

ตำบลนาเกษมเป็นตำบลหนึ่งในจำนวนตำบลของอำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษม ได้จัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาเกษม เป็น ๑ ใน ๕ ตำบลในเขตอำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอดงหลวง ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ ๖๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๘,๑๒๖ ไร่ อาณาเขตติดต่อของตำบลนาเกษม มีดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลโคกขำแระ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี และตำบลสมสะอาด อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี โดยเริ่มจากสะพานข้ามห้วยขำแระ หมู่ที่ ๓ บ้านโคกขำแระ ตำบลโคกขำแระ ไปตามแนวกิ่งกลางลำห้วย จนถึงแยกเข้าห้วยกอกที่บ้านโนนดู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลโคกขำแระ ตามแนวกิ่งกลางลำห้วยจนถึงแยกห้วยอารีย์ ตามแนวกิ่งกลางลำห้วยที่บ้านน้อยห้วยอารีย์ ตำบลสมสะอาด เรื่อยไปตามลำห้วยจนถึงสิ้นสุดเขตที่บ้านสวนฝ้าย ตำบลสมสะอาด อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลโนนสมบูรณ์ และตำบลแก้ง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี โดยเริ่มจากบ้านสวนฝ้าย ตำบลสมสะอาด เรื่อยลงมาจนถึงเขตบ้านห้วยสำราญ ตำบลแก้ง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลโคกขำแระ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี โดยเริ่มจากสะพานทอลอดเหลี่ยมข้ามห้วยขำแระ หมู่ที่ ๓ ตำบลโคกขำแระ ไปตามแนวกิ่งกลางลำห้วย โคกขำแระ เรื่อยไปตามแนวลำห้วยจนถึงบ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๒ ตำบลโคกขำแระ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลกุดเรือ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี โดยเริ่มจากบ้านห้วยสำราญ ตำบลแก้ง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี เรื่อยไปจนถึงบ้านทุ่งช้าง หมู่ที่ ๖ ตำบลกุดเรือ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของตำบลนาเกษมมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เป็นพื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัยประมาณ ๔๐% เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร ๕๕% และมีพื้นที่ส่วนอื่น ๕% มี ๓ ฤดูกาล (ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว)

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บางครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า “พายุฤดูร้อน” อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง ๓๕ – ๓๙.๙ องศาเซลเซียส ร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมิถุนายน ฝนตกมากในช่วงเดือน มิถุนายน – ตุลาคม แต่อาจเกิด “ช่วงฝนทิ้งช่วง” ซึ่งอาจนานประมาณ ๑ – ๒ สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม บางครั้งในเขตตำบลก็เกิดอุทกภัยรุนแรง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคมนานราว ๑-๒ สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาวอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ ๑๕ องศาเซลเซียส

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย ประมาณ ๗๕% ดินลูกรังประมาณ ๑๕ % ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินเหนียวประมาณ ๑๐ %

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับ อุปโภค-บริโภค จำนวน ๕ แห่ง แหล่งน้ำทั้ง ๕ แห่งเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ดังนี้

ลำห้วย	๕	แห่ง	สระน้ำ	๓	แห่ง
หนองน้ำ	-	แห่ง	บ่อน้ำตื้น	-	แห่ง
ลำคลอง	-	แห่ง	บ่อบาดาล	๕	แห่ง
บึง	-	แห่ง	อ่างเก็บน้ำ	-	แห่ง
แม่น้ำ	-	แห่ง	ฝาย	๒	แห่ง
อื่นๆ (ระบุ)	-	แห่ง	เหมือง	-	แห่ง

๑.๕ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในเขตตำบลนาเกษมไม่มีป่าไม้ แต่มีต้นไม้ที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบ

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

ตำบลนาเกษมได้จัดตั้งหมู่บ้านในเขตตำบลนาเกษมมีทั้งหมด ๑๑ หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือด้านการเลือกตั้งเป็นอย่างดี เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ ๙๐ จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ปัญหาคือการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูง มีการซื้อสิทธิขายเสียง ไม่ว่าจะเป็น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ขอความร่วมมือ ผู้นำ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้ระมัดระวัง สอดส่องพฤติกรรมและให้รายงานอำเภอทราบ การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เกี่ยวกับข้อกฎหมายของการเลือกตั้งที่กระทำได้และทำไม่ได้ให้ประชาชน

๒.๑ เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมแบ่งเขตการปกครองดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านนาเกษม
- หมู่ที่ ๒ บ้านหนองถาวร
- หมู่ที่ ๓ บ้านโนนสนาม
- หมู่ที่ ๔ บ้านนาเจริญ
- หมู่ที่ ๕ บ้านโนนใหญ่
- หมู่ที่ ๖ บ้านโนนสว่าง
- หมู่ที่ ๗ บ้านน้อยพัฒนา
- หมู่ที่ ๘ บ้านโนนกลาง
- หมู่ที่ ๙ บ้านนาเกษม
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านศรีอรุณ
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านศรีเมือง

๒.๒ การเลือกตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ใน ส่วนของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่ง เลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น และองค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงจากการเลือกตั้งโดยตรงของ ประชาชน

ตำบลนาเกษมแบ่งเขตการปกครองทั้งหมด ๑๑ หมู่บ้าน สามารถมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลหมู่บ้านละ ๒ คน รวม ๒๒ คน และได้แบ่งเขตการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งตำบลเป็น ๑ เขต เลือกตั้ง

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมส่วนใหญ่ร่วมกิจกรรมทางการเมืองเสมอมาและ ประชาชนในเขตตำบลยังมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การช่วยเหลืองานตำบล เสนอแนะในกิจกรรมของตำบลในการ ดำเนินงานต่างๆ เช่น การประชุมประชาคมในการจัดแผนพัฒนาตำบล ประชุมประชาคมแก้ไขปัญหาความยากจน ฯลฯ

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ครัวเรือน ทั้งหมด	จำนวน ประชากร	ชาย	หญิง	ชื่อกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
๑	บ้านนาเกษม	๒๖๗	๑,๐๐๑	๕๑๗	๔๘๔	นายทองพูล ทาร์ักษ์
๒	บ้านหนองถาวร	๑๖๔	๔๔๘	๒๓๖	๒๑๒	นางบัวผัน ศิริพันธ์
๓	บ้านโนนสนาม	๒๕๑	๘๕๔	๔๓๙	๔๑๕	นายสายยุทธ สมัครณรงค์
๔	บ้านนาเจริญ	๑๕๘	๕๙๙	๓๐๗	๒๙๒	นายถาวร สมบัติ
๕	บ้านโนนใหญ่	๒๘๓	๙๔๑	๔๖๑	๔๘๐	นายแสง สิริพิพร (กำนัน)
๖	บ้านโนนสว่าง	๗๕	๒๘๐	๑๔๕	๑๓๕	นางสุพิศ สวัสดิ์รักษา
๗	บ้านน้อยพัฒนา	๑๐๒	๓๒๓	๑๖๒	๑๖๑	นายบุตสี ทองรส
๘	บ้านโนนกลาง	๖๙	๒๐๖	๑๑๖	๙๐	นายดวงมาลา หวังบุญ
๙	บ้านนาเกษม	๑๖๓	๖๖๙	๓๔๙	๓๒๐	นายเสียง นวลเปล่ง

๑๐	บ้านศรีอรุณ	๘๓	๒๘๒	๑๔๗	๑๓๕	นายตระกูล ทอรรถ
๑๑	บ้านศรีเมือง	๑๗๐	๔๓๙	๒๒๖	๒๑๓	นายอัมพล ชมันแก้ว
รวม		๑,๗๘๕	๖,๐๔๒	๓,๑๐๕	๒,๙๓๗	

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

	หญิง	ชาย	หมายเหตุ
จำนวนประชากรเยาวชน	๗๐๘	๗๙๙	อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
จำนวนประชากร	๑,๙๑๓	๒,๐๒๑	อายุ ๑๘-๖๐ ปี
จำนวนประชากรผู้สูงอายุ	๓๑๖	๒๘๕	อายุมากกว่า ๖๐ ปี
รวม	๒,๙๓๗	๓,๑๐๕	๖,๐๔๒

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

การศึกษาของประชากรในตำบลนาเกษมส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓) และอนาคตแนวโน้มทางการศึกษาของประชากรตำบลนาเกษมจะมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ประชากรมีการศึกษามากขึ้นเนื่องจากประชาชนมีการตื่นตัวและความสำคัญในด้านการศึกษาและการให้บริการด้านการศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.ตำบลนาเกษม) ส่งผลให้ประชากรของตำบลนาเกษมมีระดับการศึกษามากขึ้น

ตำบลนาเกษมมีสถานศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาในระบบ จำนวน ๖ แห่ง ให้บริการในระดับประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านโนนใหญ่ และโรงเรียนบ้านหนองถาวร ระดับโรงเรียนระดับขยายโอกาส ๑ แห่ง คือ โรงเรียนนาเกษมเจริญวิทยา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้

จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษม

โรงเรียนนาเกษมเจริญวิทยา สอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ และมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านนาเจริญ โดยมี นายกมล จินพะละ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับการศึกษา									รวม
อนุบาล๒	อนุบาล๓	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	มัธยมต้น	
๓๒	๔๒	๓๑	๓๕	๓๓	๓๓	๔๑	๔๒	-	๒๘๙

โรงเรียนบ้านโนนใหญ่ สอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โดยมี นายอุทัย วันคำ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับการศึกษา									รวม
อนุบาล๒	อนุบาล๓	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	มัธยมต้น	
๕	๙	๑๐	๘	๑๘	๑๐	๙	๙	-	๗๘

โรงเรียนบ้านหนองถาวร สอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โดยมี นายจรัส สารพันธ์ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับการศึกษา									รวม
อนุบาล๒	อนุบาล๓	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	มัธยมต้น	
๔	๗	๖	๘	๔	๒	๗	๙	-	๔๗

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเกษม เป็นอาคารเรียนในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย จำนวน ๑ ห้องเรียน มีสัดส่วนครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๒๐ คน ปัจจุบันมีเด็กนักเรียน จำนวน ๕๒ คน ครูประจำศูนย์ จำนวน ๒ คน ดังนี้

- ๑.นางบัวทอง ทำสะอาด ตำแหน่ง ครู รักษาการ หน.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒.นางสาวโชติกา แก้วพวง ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีเมือง เป็นอาคารเรียนในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย จำนวน ๑ ห้องเรียน มีสัดส่วนครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๒๐ คน ปัจจุบันมีเด็กนักเรียน จำนวน ๔๐ คน ครูประจำศูนย์ จำนวน ๒ คน ดังนี้

๑. นางคำแพง ทำสะอาด ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย รักษาการ หน.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๒. นางสาวศิริลักษณ์ ไสยา ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูดูแลเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนใหญ่ เป็นอาคารเรียนในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย จำนวน ๑ ห้องเรียน มีสัดส่วนครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๒๐ คน ปัจจุบันมีเด็กนักเรียน จำนวน ๓๔ คน ครูประจำศูนย์ จำนวน ๒ คน ดังนี้

- ๑.นางสาวนรินทร์ พรมเวียง ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูดูแลเด็ก รักษาการ หน.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒.นางสาวเอื้องเดือน น้อยงาม ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูดูแลเด็ก

๔.๒ สาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี สำหรับเด็กแรกเกิด - ๖ ปี ผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน บางครัวเรือนไม่ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การใช้อาหารเพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยที่ไม่เหมาะสม การออกกำลังกายยังไม่สม่ำเสมอ และประชากรส่วนมากไม่ได้รับการตรวจสุขภาพ ปัญหาเหล่านี้ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับโรงพยาบาล สาธารณสุข จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา

(๑) หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง
เตียงคนไข้ จำนวน ๑๐-๑๐๐ เตียง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง

๔.๓ อาชญากรรม

ตำบลนาเกษมไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และทำลายทรัพย์สินของราชการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากหมู่บ้านในเขตตำบลนาเกษมมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาคือจากข้อมูลที่สำรวจพบว่ามีบางหมู่บ้าน ที่ไม่มีการป้องกันอุบัติเหตุ อาชญากรรม วิธีการแก้ปัญหา

ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดที่เป็นที่สาธารณะ ติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบทางแยก รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำคือการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะในสถานที่จัดงานดนตรี งานมหรสพ เป็นปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหา คือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอกำลังจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลยยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมจะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในเขตตำบลนาเกษม จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งศรีอุดมได้แจ้งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลทราบนั้นพบว่าในเขตตำบลนาเกษมมีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

๑. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
๒. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
๓. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
๔. ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่ง
๕. ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านคนจน

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

ในเขตตำบลนาเกษมมีระบบบริการพื้นฐาน ดังนี้

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

ตำบลนาเกษม มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมกับถนน อบ ๓๑๕๗ ซึ่งตัดผ่านพื้นที่ตำบลนาเกษม ผ่านหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕ และหมู่ที่ ๑๐ สำหรับถนนภายในตำบลนาเกษม เป็นถนนลูกรัง คอนกรีต ลาดยาง ตามลำดับ

ในส่วนของปัญหาทางด้านคมนาคมและการขนส่ง เป็นปัญหาของระบบและโครงข่ายถนนในปัจจุบันตลอดจนปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดจากการคมนาคมและขนส่ง

สภาพถนน โดยส่วนใหญ่พื้นผิวจราจรบนถนนสายหลักอยู่ในสภาพชำรุด สัจจรไป-มา ลำบาก เชื่อมต่อกับอำเภอเดชอุดม

ระบบและโครงข่ายถนน การเชื่อมโยงการจราจรระหว่างถนนแต่ละสาย ในเขตตำบลนาเกษมและชุมชนนอกตำบลนาเกษมที่ใกล้เคียงติดต่อกันได้โดยสะดวก แต่มีถนนที่เชื่อมต่อบางหมู่บ้านที่ผิวจราจรอยู่ในสภาพที่ชำรุด ยากต่อการสัญจรไป-มา ในอนาคตควรมีการปรับปรุงระบบถนน โดยกำหนดแนวทางเพื่อรองรับและเชื่อมต่อการคมนาคม ให้เป็นระบบและมีโครงข่ายที่ดียิ่งขึ้น

การขนส่งผู้โดยสาร ปัจจุบันตำบลนาเกษม ไม่มีสถานีขนส่งผู้โดยสาร

๕.๒ การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะและไฟฟ้าเพื่อการเกษตรยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากงบประมาณใน

การดำเนินการในการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างและการขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตรยังไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมจึงสามารถดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณได้เพียงเล็กน้อยยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันหลายฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่

๕.๓ การประปา

การประปา ในเขตตำบลนาเกษมมีน้ำประปาเพื่ออุปโภค บริโภคประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑๑ แห่ง สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และยังหมู่บ้านขาดระบบประปาใช้ จำนวน ๑ หมู่ คือบ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐ ปัญหาคือ ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำที่ใช้ในการอุปโภค บริโภคไม่เพียงพอ ต่อการอุปโภค บริโภค การแก้ปัญหาคือ การลงพื้นที่ดำเนินการแก้ไขตามจุดที่เกิดปัญหาในพื้นที่ โดยการนำน้ำไปบริการให้กับหมู่บ้านที่น้ำไม่เพียงพอแก่การอุปโภค - บริโภค และพิจารณาโครงการต่างๆ ที่สามารถดำเนินการได้นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมก็ได้ นำบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป เมื่อมีงบประมาณและความจำเป็นก็สามารถดำเนินโครงการได้ต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนต่อไป

๕.๔ โทรศัพท์

ในเขตตำบลนาเกษม มีการสื่อสารที่สำคัญได้แก่ ทางโทรศัพท์บ้านและโทรศัพท์เคลื่อนที่ และมีเครือข่ายของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ AIS, DTAC, True

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	-	แห่ง
- สถานีโทรคมนาคมอื่นๆ	-	แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ	๑๒	แห่ง

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลนาเกษมประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๒๖,๑๓๔ ไร่ รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป และรับราชการ พื้นที่ถือครองการเกษตรทั้งหมด ๒๓,๑๓๔ ไร่

- ๑.พื้นที่นา ๑๙,๔๐๐ ไร่
- ๒.พื้นที่พืชไร่ ๔,๓๔๗ ไร่
- ๓.พื้นที่สวน ๘๘ ไร่

สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ

ข้าว

- ๑.ข้าวเจ้านาปี พันธุ์ที่นิยมปลูก ขาวหอมมะลิ ๑๐๕ และ กข ๑๕ ไร่ยละ ๖๐
- ๒.ข้าวเหนียนาปี พันธุ์ที่นิยมปลูก กข.๖ ไร่ยละ ๔๐

พืชไร่

- ๑.มันสำปะหลัง พันธุ์ที่นิยมปลูก ระยอง ๖๐ และพันธุ์พื้นเมือง

พืชผัก

- ๑.พริก พันธุ์ที่นิยมปลูก พริกหัวเรือ ,จินดา
- ๒.ข้าวโพดฝักสด ข้าวโพดข้าวเหนียว พันธุ์ที่นิยมปลูก ข้าวโพดหวาน
- ๓.ถั่วฝักยาวพันธุ์ที่นิยมปลูก ถั่วฝักยาวตราศรแดง
- ๔.อ้อย พันธุ์ที่นิยมปลูก ฟิล ๖๖๐๗

ไม้ผล

- ๑.มะนาว พันธุ์ที่นิยมปลูก มะนาวแป้น

ไม้ยืนต้น

๑.ยางพารา พันธุ์ที่นิยม อาร์อาร์ไอเอ็ม ๖๐๐

สภาพการเพาะปลูกพืชโดยทั่วไป

๑.การเพาะปลูกพืชในฤดูฝน การปลูกข้าวนาปีโดยอาศัยน้ำฝน จำนวน ๑๙,๔๐๐ ไร่

๒.การปลูกพืชฤดูแล้ง เนื่องจากตำบลนาเกษมไม่อยู่ในเขตชลประทาน เกษตรกรส่วนมากจะปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น อ้อย ข้าวโพด และนิยมปลูกพืชผักสวนครัว เช่น พริก มะเขือ ถั่วฝักยาว

๖.๒ การประมง

(ในตำบลนาเกษมไม่มีการประมง)

๖.๓ การปศุสัตว์

- เป็นการประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ

๖.๔ การบริการ

- ร้านค้าชุมชน จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านซ่อมรถ จำนวน ๔ แห่ง
- ร้านอาหาร จำนวน ๓ แห่ง
- ตลาด จำนวน ๑ แห่ง
- บริการน้ำมัน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

ในตำบลนาเกษมไม่มีแหล่งท่องเที่ยว แต่ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ

๖.๖ อุตสาหกรรม

- (ในตำบลนาเกษมไม่มีอุตสาหกรรม)

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

- (ในตำบลนาเกษมไม่มีการพาณิชย์)

กลุ่มอาชีพ

มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๒ กลุ่ม

๑. กลุ่มผลิตปุ๋ย
๒. กลุ่มทอผ้าซิด

๖.๘ แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรที่มีอายุ ๑๕ – ๖๐ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ ๙๕ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนกับจังหวัด ร้อยละ ๗๓.๙๙ ซึ่งสูงกว่ามาก แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง ๒๕ – ๕๐ ปี บางส่วนหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิต ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงาน ปัญหานี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้

๗. เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

๑.บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑

เดิมชื่อบ้านกันตั่วต หรือกะตั่วตซึ่งตั้งขึ้นตามชื่อของลำห้วยที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน เพราะลำห้วยแห่งนี้มีกมี้ กะตั่วตอาศัยอยู่มาก กะตั่วตเป็นภาษาเขมรซึ่งแปลว่าตะกวดหรือชาวอีสานแรกว่าแลน ต่อมาเมื่อประกาศจัดตั้งเป็น หมู่บ้านจึงเปลี่ยนชื่อมาเป็นบ้านนาเกษม

อาชีพหลัก (๑) ทำนา จำนวน ๑๖๐ ครัวเรือน

อาชีพเสริม (๑) ทำสวน จำนวน ๖๘ ครัวเรือน

(๒) ทำไร่ จำนวน ๑๐๒ ครัวเรือน

- มีพื้นที่อยู่อาศัย ๙๐๖ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๓,๖๙๖ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง

- พื้นที่ทำนา ๒,๙๑๑ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๗๐๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน ๘๕ ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๔

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านทุ่งช้าง ตำบลกุดเรือ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับบ้าน นาเกษม หมู่ที่ ๙

ทิศตะวันตก จรดห้วยกอก

ระยะทางห่างจากอำเภอโดยออกจากนาเกษมถึงอำเภอ ระยะห่าง ๔ กิโลเมตร

๒.บ้านหนองถาวร หมู่ที่ ๒

บ้านหนองถาวร ตำบลนาเกษม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เดิมชื่อบ้านหนองเอี่ยนตอน ตั้งขึ้นตามชื่อปลาไหลเผือก และหรือมีต้นไม้ซึ่งเป็นยาชื่อต้นปลาไหลเผือก ซึ่งชาวบ้านพบในหนองน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้ หมู่บ้าน ไปทางทิศเหนือ เดิมขึ้นกับตำบลแก้ง อ.เดชอุดม ต่อมาเมื่อ บ้านนาเกษมได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นตำบลนาเกษม บ้านหนองถาวรจึงได้มาขึ้นเป็นหมู่ที่ ๒ ตำบลนาเกษม

อาชีพหลัก (๑) ทำนา จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือน

(๒) รับจ้างทั่วไป จำนวน ๕ ครัวเรือน

(๓) ค้าขาย จำนวน ๒ ครัวเรือน

อาชีพเสริม (๑) ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๘ ครัวเรือน

(๒) ปลูกยางพารา จำนวน ๙ ครัวเรือน

(๓) เลี้ยงโค - กระบือ จำนวน ๑๕ ครัวเรือน

(๔) เลี้ยงหมู จำนวน ๗ ครัวเรือน

- พื้นที่อยู่อาศัย ๑๐๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๕๐๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง

- พื้นที่ทำนา ๑,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๓๐๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน ๒๐๐ ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านสวนฝ้าย ตำบลสมสะอาด อำเภอเดชอุดม

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านโนนใหญ่ หมู่ที่ ๕

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๖

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๔

ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม ๙ กิโลเมตร

๓. บ้านโนนสนาม หมู่ที่ ๓

เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๘ ชาวบ้านจากอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีผู้นำคือ นายสมศรี พรหมดี และนายคำ ส่งศรี ได้อพยพครอบครัวมาจับจองที่ทำกินได้จัดตั้งหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๕ เป็นบ้านโนนสนาม ตำบลแก้ง อำเภอดงหลวง จนถึงปี พ.ศ.๒๕๒๓ จึงเปลี่ยนเป็นตำบลนาเกษม อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา ทำไร่	จำนวน	๑๖๓	ครัวเรือน
อาชีพเสริม	(๑) รับจ้างทั่วไป	จำนวน	๒๐	ครัวเรือน
	(๒) สวานยางพารา	จำนวน	๒๐	ครัวเรือน

- พื้นที่อยู่อาศัย ๕๐๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๕,๕๐๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
- พื้นที่ทำนา ๓,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๒,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน ๕๐๐ ไร่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐
ทิศใต้	ติดต่อกับ บ้านทุ่งช้าง ตำบลกุดเรือ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านศรีเมือง หมู่ที่ ๑๑
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลโคกขำแระ

ระยะทางห่างจากอำเภอดงหลวง ๘๐๐ กม.

๔. บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๔

บ้านนาเจริญ ตำบลนาเกษม เดิมชื่อบ้านกันตวน้อยเพราะเป็นหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใกล้บ้านกันตวน้อยใหญ่ (บ้านนาเกษม) เมื่อขอแยกและจัดตั้งหมู่บ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านนาเจริญ

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา	จำนวน	๑๐๓	ครัวเรือน
	(๒) ค้าขาย	จำนวน	๘	ครัวเรือน
อาชีพเสริม	(๑) ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	๑๑๑	ครัวเรือน

- พื้นที่อยู่อาศัย ๗๕ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๔๕๔ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
- พื้นที่ทำนา ๑,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๔๕๔ ไร่ พื้นที่ทำสวน - ไร่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านโนนคู่-สวนฝ้าย
ทิศใต้	ติดต่อกับ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑,๙
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านหนองถาวร หมู่ที่ ๒
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐

ระยะทางห่างจากอำเภอโดยห่างจากอำเภอดงหลวงระยะห่าง ๕ กม.

๕. บ้านโนนใหญ่ หมู่ที่ ๕

การจัดตั้งหมู่บ้านว่า บ้านโนนใหญ่ สันนิษฐานว่าตั้งชื่อตามสภาพพื้นที่ เพราะมีบริเวณที่ตั้ง เป็นที่เนินสูงและเป็นไร่ราบขนาดใหญ่มากอยู่กลางป่าดงดิบ เมื่อผู้ก่อตั้งหมู่บ้านมาปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยครั้งแรกในบริเวณดังกล่าวจึงเรียกหมู่บ้านว่า “บ้านโนนใหญ่”

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา	จำนวน	๑๔๘	ครัวเรือน
	(๒) รับจ้างทั่วไป	จำนวน	๑๔	ครัวเรือน
	(๓) ค้าขาย	จำนวน	๖	ครัวเรือน
อาชีพเสริม	(๑) ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	๒๘	ครัวเรือน
	(๒) ปลูกยางพารา	จำนวน	๗๐	ครัวเรือน

(๓) เลี้ยงโค - กระบือ	จำนวน ๑๘	คร้วเรือน
(๔) เลี้ยงหมู	จำนวน ๔	คร้วเรือน
(๕) เลี้ยงเป็ด - ไก่พันธุ์พื้นเมือง	จำนวน ๔๘	คร้วเรือน
- พื้นที่อยู่อาศัย ๔๒๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๒,๒๖๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
 - พื้นที่ทำนา ๑,๕๖๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง ๕๐ ไร่ พื้นที่ทำสวนยางพารา ๖๕๐ ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านโนนกลาง หมู่ที่ ๘
 ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ ๗
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านนาอุดม
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๙
 ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม ๗ กิโลเมตร

๖. บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๖

บ้านโนนสว่าง ตำบลนาเกษม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เดิมชื่อบ้านหนองบักแหว หรือหนองหมากแหว ซึ่งตั้งขึ้นตามสภาพพื้นที่เพราะบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ในครั้งแรกอยู่ใกล้กับหนองน้ำที่ต้นหมากแหว เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติรายล้อมอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อขอจัดตั้งหมู่บ้านจึงเปลี่ยนชื่อเป็นบ้านโนนสว่าง ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ จัดตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑ ขึ้นกับตำบลแก้ง อำเภอเดชอุดม

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา	จำนวน ๕๐	คร้วเรือน
	(๒) ค้าขาย	จำนวน ๓	คร้วเรือน
อาชีพเสริม	(๑) ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน ๑๐	คร้วเรือน
	(๒) ปลูกยาพารา	จำนวน ๒๙	คร้วเรือน

- พื้นที่อยู่อาศัย ๙๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๕๙๖ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
 - พื้นที่ทำนา ๓๓๑ ไร่ พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง ๒๕ ไร่ พื้นที่ทำสวนยางพารา ๒๔๐ ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลสมสะอาด
 ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านโนนใหญ่ หมู่ที่ ๕
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลโนนสมบูรณ์
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านหนองถาวร หมู่ที่ ๒
 ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม ๑๓ กิโลเมตร

๗. บ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ ๗

เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๘ ชาวบ้านพลับแล้ง ตำบลสำโรง อำเภอสำโรง และชาวบ้านอำเภอเดชอุดม ได้อพยพเข้ามาซื้อที่นาและจับจองที่ดินทำกิน บริเวณชายป่าดงนาแก ด้านทางทิศเหนือของลำห้วยสำราญ ซึ่งสภาพเป็นที่ราบลุ่มชายป่า กอปรกับมีหนองน้ำให้ความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำนาและปลูกสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ต่อมานายซ็อน กัญญาพันธ์ ได้บริจาคที่ดินให้เพื่อนบ้านเพื่อปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัย จนมีชาวบ้านจากหมู่บ้านใกล้เคียงและหมู่บ้านต่าง ๆ อพยพเข้ามาอยู่มากขึ้น จึงขอจัดตั้งหมู่บ้านชื่อว่าบ้านหนองหว้า ตามชื่อหนองน้ำที่อยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้าน ขึ้นกับตำบลแก้ง อำเภอเดชอุดม แล้วเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านใหม่ว่าบ้านน้อยพัฒนา ตำบลนาเกษม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา ข้าว	จำนวน ๕๐	คร้วเรือน
	(๒) ทำไร่	จำนวน ๓๒	คร้วเรือน
	(๓) ทำสวน	จำนวน ๒๐	คร้วเรือน

อาชีพเสริม	(๑) เลี้ยงสัตว์	จำนวน	๓๐	ครัวเรือน
	(๒) ทอเสื่อ	จำนวน	๑๑	ครัวเรือน
	(๓) จักสาน	จำนวน	๓	ครัวเรือน
- พื้นที่อยู่อาศัย ๓๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๐๐๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง				
- พื้นที่ทำนา ๕๕๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๒๕๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน ๒๐๐ ไร่				
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านโนนใหญ่ หมู่ที่ ๕			
ทิศใต้	ติดต่อกับ บ้านไฮตาก			
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านห้วยสำราญ			
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านนาเกษม หมู่ ๙			
ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดมระยะห่าง ๗ กม.				

๘. บ้านโนนกลาง หมู่ที่ ๘

มูลเหตุการณตั้งชื่อหมู่บ้าน โนนกลาง ต.นาเกษม อ.ทุ่งศรีอุดม จ. อุบลฯ เดิมชาวบ้านเรียกว่า บ้านโนนหมาว้อ เรียกตามป้ายของรถโดยสารประจำทางคันแรกของหมู่บ้าน ซึ่งเขียนไว้ว่า “รถสาวหรั่ง บ้านโนนหมาว้อ”

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา	จำนวน	๕๐	ครัวเรือน
	(๒) รับราชการ	จำนวน	๑	ครัวเรือน
	(๒) ค้าขาย	จำนวน	๒	ครัวเรือน
อาชีพเสริม	(๑) ปลุกมันสำปะหลัง	จำนวน	๑๐	ครัวเรือน
	(๒) ปลุกยาพารา	จำนวน	๑๒	ครัวเรือน
	(๓) เลี้ยงสุกร	จำนวน	๔	ครัวเรือน
- พื้นที่อยู่อาศัย ๓๐๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๐๖๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง				
- พื้นที่ทำนา ๑,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๖๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน ๓๐ ไร่				
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านสวนฝ้าย			
ทิศใต้จรด	ติดต่อกับ บ้านโนนใหญ่ หมู่ ๕			
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านโนนสว่าง หมู่ ๖			
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านหนองถาวร หมู่ ๒			
ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม โดยประมาณระยะห่าง ๗ กิโลเมตร				

๙. บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๙

บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๙ แยกออกจากบ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑ มาเริ่มจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ชื่อ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๙

อาชีพหลัก	(๑) ทำนา	จำนวน	๑๓๖	ครัวเรือน
	(๒) รับจ้างทั่วไป	จำนวน	๔	ครัวเรือน
	(๓) ค้าขาย	จำนวน	๔	ครัวเรือน
อาชีพเสริม	(๑) ปลุกข้าวโพด	จำนวน	๑๔	ครัวเรือน
	(๒) ปลุกมันสำปะหลัง	จำนวน	๑๕	ครัวเรือน
	(๓) ปลุกยางพารา	จำนวน	๔๒	ครัวเรือน
	(๔) เลี้ยงโค - กระบือ	จำนวน	๒๓	ครัวเรือน

- (๕) เลี้ยงหมู จำนวน ๕ ครัวเรือน
 (๖) เลี้ยงเป็ด - ไก่พันธุ์พื้นเมือง จำนวน ๒๒ ครัวเรือน
 - พื้นที่อยู่อาศัย ๑๒๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๒,๒๖๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
 - พื้นที่ทำนา ๑,๕๐๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง ๓๔๐ ไร่ พื้นที่ทำสวนยางพารา ๔๒๐ ไร่
 ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๔
 ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านทุ่งช้าง
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านโนนใหญ่ หมู่ที่ ๕
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านนาเกษม ม.๑
 ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม ๕ กิโลเมตร

๑๐. บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐

บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐ แยกออกจากบ้านโคกชำแระ ตำบลโคกชำแระ

- อาชีพหลัก (๑) ทำนา จำนวน ๔๖ ครัวเรือน
 (๒) ค้าขาย จำนวน ๒ ครัวเรือน
 อาชีพเสริม (๑) ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓๒ ครัวเรือน
 (๒) ปลูกยาพารา จำนวน ๒๕ ครัวเรือน
 (๓) เลี้ยงโค - กระบือ จำนวน ๑๐ ครัวเรือน
 (๔) เลี้ยงเป็ด - ไก่พันธุ์พื้นเมือง จำนวน ๓๙ ครัวเรือน
 - พื้นที่อยู่อาศัย ๑๒๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๒,๓๘๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
 - พื้นที่ทำนา ๑,๘๕๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๕๓๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน - ไร่
 ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองอ้ม
 ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านศรีเมือง หมู่ที่ ๑๑
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโคกชำแระ
 ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม ๕๐๐ เมตร

๑๑. บ้านศรีเมือง หมู่ที่ ๑๑

บ้านศรีเมือง เดิมเป็นหมู่บ้านโนนสนาม หมู่ที่ ๓ ตำบลนาเกษม ต่อมาเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีการแบ่งแยกหมู่บ้านออกจากบ้านโนนสนาม ที่มาของชื่อบ้านศรีเมือง เพราะ อยู่ใกล้กับตัวอำเภอ อำเภอทุ่งศรีอุดม อนาคตหมู่บ้านจะต้องเจริญพัฒนาเป็นเมือง จึงตั้งชื่อบ้านว่า “บ้านศรีเมือง”

- อาชีพหลัก (๑) ทำนา จำนวน ๔๖ ครัวเรือน
 (๒) ค้าขาย จำนวน ๒ ครัวเรือน
 อาชีพเสริม (๑) ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓๒ ครัวเรือน
 (๒) ปลูกยาพารา จำนวน ๒๕ ครัวเรือน
 (๓) เลี้ยงโค - กระบือ จำนวน ๑๐ ครัวเรือน
 (๔) เลี้ยงเป็ด - ไก่พันธุ์พื้นเมือง จำนวน ๓๙ ครัวเรือน
 - พื้นที่อยู่อาศัย ๑๒๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๒,๓๘๐ ไร่ ทำนาปีละ ๑ ครั้ง
 - พื้นที่ทำนา ๑,๘๕๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๕๓๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน - ไร่
 ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐
 ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านทุ่งช้าง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านโนนสนาม หมู่ที่ ๓
 ระยะทางห่างจากอำเภอทุ่งศรีอุดม ๙๐๐ เมตร

๗.๒ ข้อมูลด้านการเกษตร

ในปัจจุบันประชากรของตำบลนาเกษมส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน โดยใช้พื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ดังนี้

- ๑.พื้นที่นา ๑๙,๔๐๐ไร่
- ๒.พื้นที่พืชไร่ ๔,๓๔๗ไร่
- ๓.พื้นที่สวน ๘๘ไร่

พืชที่สำคัญส่วนใหญ่ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว ยางพารา เป็นต้น

๗.๓ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

ตำบลนาเกษม มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีลำห้วยไหลผ่านหลายสาย ราษฎรในตำบลสามารถใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตร การปศุสัตว์ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำและเป็นแหล่งอาหารของราษฎรในตำบล ตำบลนาเกษมมีลำห้วยไหลผ่าน จำนวน ๔ สาย ได้แก่

- ๑.ลำห้วยกันตูด ไหลผ่านบ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑
- ๒.ลำห้วยชำแระ ไหลผ่านบ้านโนนสนาม หมู่ที่ ๓ บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑ บ้าน เขตระหว่างตำบลโคกชำแระกับตำบลนาเกษม

๓.ลำห้วยพานตูด ไหลผ่านบ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ ๗ เป็นลำห้วยกั้นอาณาเขตระหว่างตำบลกุดเรือ ,ตำบลแก้งและตำบลนาเกษม

๔.ลำห้วยอารีย์ ไหลผ่านบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๔, บ้านหนองถาวร หมู่ที่ ๒ บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๖ , เป็นลำห้วยกั้นอาณาเขตระหว่างตำบลนาเกษม, ตำบลสมสะอาด และตำบลโนนสมบูรณ์

๕.ลำห้วยฮ่องไร่ ไหลผ่านบ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๖ เป็นลำห้วยกั้นอาณาเขตระหว่างตำบลนาเกษมกับตำบลโนนสมบูรณ์

๗.๔ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกินน้ำใช้

ปัจจุบันการประปาภายในตำบลนาเกษม เป็นหมู่บ้านรับผิดชอบในการบริหารจัดการโดยใช้น้ำจากการขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อสูบน้ำในการการประปาหมู่บ้าน ทำให้น้ำไม่เพียงพอสต่อการอุปโภคบริโภค

๘. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชนในตำบลนาเกษมส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (๑๐๐%) มีวัด จำนวน ๗ แห่ง วัดนอกจากจะเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในท้องถิ่นแล้วยังเป็นสถานที่ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ ในหมู่บ้าน

๘.๒ ประเพณีและงานประจำปี

วัฒนธรรม ชุมชนในเขตตำบลนาเกษม มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดั่งงาม ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นประจำทุกปี ดังนี้

- ๑.วันสงกรานต์ เดือน เมษายน มีงานรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ
- ๒.งานบุญบั้งไฟ เดือน พฤษภาคม มีประเพณีบุญบั้งไฟ
- ๓.วันเข้าพรรษา เดือน กรกฎาคม มีงานบุญถวายเทียนพรรษา

๔. วันออกพรรษา เดือน ตุลาคม มีงานทอดกฐิน/งานทอดผ้าป่า

๘.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตตำบลนาเกษม ได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสานใช้สำหรับในครัวเรือน วิธีการเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาธรรมชาติ

ภาษาถิ่น ประชากร ๑๐๐% พูด ภาษาอีสาน

๘.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตตำบลนาเกษมได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ เสื่อที่ทอจากต้นกก ผ้าทอลายซิด เครื่องจักรสานที่ทำจากไม้ไผ่

๙. ทรัพยากรธรรมชาติ

๙.๑ น้ำ ตำบลนาเกษม มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีลำห้วยไหลผ่านหลายสาย ราษฎรในตำบลสามารถใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตร การปศุสัตว์ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำและเป็นแหล่งอาหารของราษฎรในตำบลนาเกษม ตำบลนาเกษมมีลำห้วยไหลผ่าน จำนวน ๔ สาย ได้แก่

๑.ลำห้วยกันตูด ไหลผ่านบ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑

๒.ลำห้วยชำแระ ไหลผ่านบ้านโนนสนาม หมู่ที่ ๓ บ้านศรีอรุณ หมู่ที่ ๑๐ บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑ บ้าน เขตระหว่างตำบลโคกชำแระกับตำบลนาเกษม

๓.ลำห้วยพานตูด ไหลผ่านบ้านน้อยพัฒนาหมู่ที่ ๗ เป็นลำห้วยกั้นอาณาเขตระหว่างตำบลกุดเรือ ,ตำบลแก้งและตำบลนาเกษม

๔.ลำห้วยอารีย์ ไหลผ่านบ้านนาเจริญ หมู่ที่ ๔,บ้านหนองถาวร หมู่ที่ ๒ บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๖ , เป็นลำห้วยกั้นอาณาเขตระหว่างตำบลนาเกษม , ตำบลสมสะอาด และตำบลโนนสมบูรณ์

๕.ลำห้วยฮ่องไร่ ไหลผ่านบ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๖ เป็นลำห้วยกั้นอาณาเขตระหว่างตำบลนาเกษมกับตำบลโนนสมบูรณ์

นอกจากนี้ ตำบลนาเกษมยังมีแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์ร่วมกันในหมู่บ้าน จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งน้ำ	สถานที่ตั้ง
๑	หนองเอี่ยนดอน	บ้านหนองถาวร หมู่ที่ ๒
๒	หนองตลาด	บ้านนาเกษม หมู่ที่ ๑

-บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร จำนวน ๒๙๘ บ่อ

๙.๒ ป่าไม้ ในเขตตำบลนาเกษมไม่มีป่าไม้

๙.๓ ภูเขา ในเขตตำบลนาเกษมไม่มีภูเขา

๙.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ของตำบลนาเกษมส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูกทำการเกษตร ที่อยู่อาศัย ร้านค้าตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาคือ เนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นดินเค็ม น้ำใต้ดินก็เค็ม หรือไม่ก็เป็นน้ำกร่อย ไม่สามารถที่จะนำน้ำจากใต้ดินมาใช้ในการอุปโภค-บริโภคได้ ต้องอาศัยน้ำดิบจากแหล่งอื่น และน้ำฝน น้ำในการเกษตรก็ต้องรอฤดูฝน มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาคือยังไม่สามารถหาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรได้เพิ่มขึ้น การแก้ไขปัญหา องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกษมได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เช่น โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองและที่สาธารณะ ฯลฯ